

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Тәуелсіздік - Қазақ елінің рухани жаңғыруы

ЖАРИЯЛАНДЫ
13.12.2024СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/172684/**Орынбаева Алтынай**

№72 мектеп-лицейі Бастауыш сынып мұғалімі

Астана қаласы

16 желтоқсан – Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күні, халқымыздың ғасырлар бойы армандаған азаттығына қол жеткізген күні. Бұл – тек бір күннің оқиғасы емес, ол ғасырлар бойы қазақ халқының болашағы үшін күрескен ардақты батырлар мен ұлт зиялыларының қажырлы еңбегі мен төгілген терінің нәтижесі. Тәуелсіздік – қазақ елінің жаңа тарихының бастауы, мемлекеттік егемендігімізді айқындайтын, ұлттық құндылықтарымызды жаңғыртатын, рухани өрлеуімізге жол ашатын ұлы мереке.

Тәуелсіздік жолындағы күрес

Қазақ халқының тәуелсіздікке жету жолы қилы да ауыр болғанын тарих беттері дәлелдейді. Ұлт-азаттық көтерілістерден бастап, Алаш қозғалысы, одан кейін 1986 жылғы Желтоқсан оқиғасына дейінгі кезең – халқымыздың азаттық үшін үздіксіз күресіп келгендігін көрсетеді. 1723 жылғы «Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама» заманында қазақ халқы өзінің жері мен болмысын сақтап қалу үшін қасық қаны қалғанша шайқасты. Абылай хан, Кенесары хан секілді ұлы тұлғаларымыз елін жаудан қорғап, қазақтың егемендікке деген ұмтылысын жандандыра түсті.

XX ғасырдың басында Алаш зиялылары қазақ халқының тәуелсіздікке қол жеткізуін саяси аренада белсенді түрде көтерді. Ахмет

Байтұрсынұлы, Әлихан Бөкейхан, Міржақып Дулатов секілді ұлт қайраткерлері қазақ жерінің тұтастығы мен халқының рухани тәуелсіздігі үшін күресті. Алайда, бұл күрес Кеңес дәуірінің қыспағынан аса алмады. Дегенмен, Желтоқсан оқиғасы қазақ халқының еркіндікке деген ұмтылысының айқын көрінісі болды. Бұл оқиға азаттықтың алғашқы жаршысы еді.

1991 жылы 16 желтоқсанда Қазақстан өз тәуелсіздігін жариялады. Бұл күн қазақ халқының ғасырлар бойғы күресінің жемісі, азаттыққа деген ұмтылысының салтанаты болды.

Рухани жаңғыру және ұлттық құндылықтардың жаңаруы

Тәуелсіздік жылдары Қазақстан үшін тек саяси-экономикалық тұрғыдан емес, рухани тұрғыдан да маңызды жаңғыру кезеңі болды. Мемлекетіміз үшін ең бастысы – ұлттық болмысымызды сақтау және оны нығайту. Осы бағытта жүргізілген ауқымды бағдарламалар мен реформалар халықтың рухани және мәдени өмірінде үлкен өзгерістер әкелді.

Мәдени мұра: Тәуелсіздіктің алғашқы жылдарында-ақ Қазақстанның тарихи және мәдени мұрасын жаңғыртуға бағытталған «Мәдени мұра» бағдарламасы іске қосылды. Бұл бағдарлама арқылы еліміздегі тарихи ескерткіштер мен археологиялық орындар зерттеліп, қайта қалпына келтірілді. Қазақ халқының бай рухани мұрасы – эпостар, жырлар, шежірелер, салт-дәстүрлер ғылыми тұрғыдан зерттеліп, жаңа ұрпаққа жеткізілді.

Рухани жаңғыру: Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың бастамасымен «Рухани жаңғыру» бағдарламасы іске қосылып, ол ұлт санасын жаңғыртуға бағытталды. Бұл бағдарлама аясында қазақ халқының ұлттық құндылықтары әлемдік деңгейде насихатталып, жас ұрпаққа ұлттық сананы сіңіру бағытында көптеген жобалар жүзеге асырылды.

Латын әліпбиіне көшу: Бұл бастама да ұлттық болмысымызды сақтау мен заманауи технологияларға бейімделу жолындағы маңызды қадам болды. Латын әліпбиі қазақ тілінің халықаралық деңгейде танымал болуына мүмкіндік беріп, ұлттық мәдениетімізді дамытуға жаңа серпін

берді.

Қазақстанның халықаралық аренадағы орны

Тәуелсіздік Қазақстанды әлем картасында дербес мемлекет ретінде танытты. Ел тарихында алғаш рет тәуелсіз сыртқы саясат жүргізіліп, әлем елдерімен тең құқылы қатынас орнатылды. Қазақстан 1992 жылы БҰҰ-ның толыққанды мүшесіне айналып, өзінің бейбітшілікке бағытталған бастамаларын ұсынды. Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың ядролық қарудан бас тарту туралы тарихи шешімі әлем қауымдастығының назарын аударды. Бұл қадам Қазақстанның халықаралық аренадағы беделін арттырды.

Қазақстан 2010 жылы ЕҚЫҰ-ға төрағалық етіп, Астана Саммитін өткізді. Ал 2017 жылы «ЭКСПО-2017» халықаралық көрмесін ұйымдастырып, елімізді әлемдік қауымдастыққа тағы бір қырынан танытты. Тәуелсіздік жылдары Қазақстан 140-тан астам елмен дипломатиялық қарым-қатынас орнатты, Шанхай ынтымақтастық ұйымы, Ислам ынтымақтастығы ұйымы сияқты халықаралық бірлестіктердің беделді мүшесіне айналды.

Тәуелсіздік - болашаққа деген жауапкершілік

Тәуелсіздік - бұл тек өткеннің жетістігі емес, сонымен қатар болашаққа аманат. Оны сақтау және нығайту - әрбір қазақстандықтың міндеті. Ел болашағы - білімді, саналы, ұлттық рухты ұрпақтың қолында. Сол үшін де мемлекет жастардың білім алуына, мәдени дамуына және шығармашылық әлеуетін арттыруға ерекше көңіл бөліп келеді.

Қазақстанның ұзақ мерзімді даму жоспары «Қазақстан-2050» стратегиясында еліміздің дамуының негізгі бағыттары көрсетілген. Бұл стратегиялық бағдарлама еліміздің әлемдегі ең дамыған 30 елдің қатарына ену мақсатын көздейді. Осы жолда жас ұрпаққа берілетін білімнің сапасы, ұлттық құндылықтарға деген құрмет, өз елінің патриоты болу - басты міндет.

Қорытынды

Тәуелсіздік - бұл біздің ең үлкен құндылығымыз. Ол қазақ халқының

еркіндікке деген ұмтылысы мен қажырлы еңбегінің нәтижесі. Тәуелсіздіктің арқасында Қазақстан өзінің ұлттық ерекшелігін сақтай отырып, әлемдік қауымдастықта өзіндік орны бар, мықты әрі біртұтас мемлекетке айналды. Бүгінгі таңда бұл қасиетті аманатты сақтау, нығайту және келер ұрпаққа жеткізу – біздің басты міндетіміз.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Назарбаев Н.Ә. *Тәуелсіздік дәуірі* // Астана: «Елбасы кітапханасы», 2017.
2. Мұхамедқалиұлы Ә. *Тәуелсіз Қазақстан: тарих және қазіргі заман* // Алматы, 2018.
3. Қасымбеков М. *Қазақстанның тарихы* // Алматы, 2010.
4. «Рухани жаңғыру: болашаққа бағдар» мақаласы // «Егемен Қазақстан», 2017.
5. Желтоқсан оқиғасының материалдары // Алматы, 1991.
6. Абдрашитова Р. *Егемендік және тәуелсіздіктің бастаулары* // Астана, 2020.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimgor.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.